

ZAKON

O PRAVIMA BORACA, VOJNIH INVALIDA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

("Sl. glasnik SRS", br. 54/89 i "Sl. glasnik RS", br. 137/2004)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za ostvarivanje prava boraca narodnooslobodilačkog rata, učesnika ranijih ratova za oslobođenje zemlje, članova njihovih porodica, vojnih invalida i korisnika porodične invalidnine.

Član 2

Borcima narodnooslobodilačkog rata (u daljem tekstu: borci NOR-a) u smislu ovog zakona smatraju se lica koja su stupila u narodnooslobodilački rat pre 1. januara 1944. godine (muškarci), odnosno pre 1. januara 1945. godine (žene), ako im je vreme od dana stupanja u narodnooslobodilački rat do 15. maja 1945. godine priznato u poseban staž u dvostrukom trajanju po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju radnika.

Učesnicima ranijih ratova za oslobođenje zemlje (u daljem tekstu: učesnici ranijih ratova) smatraju se lica koja su učestvovala u balkanskim ratovima, prvom svetskom ratu kao pripadnici srpske i crnogorske vojske, Topličkom ustanku 1917. godine, dobrovoljci solunskog fronta srpske vojske i pripadnici oružanih snaga bloka država u kome su se nalazile Srbija i Crna Gora.

Status borca NOR-a, u smislu ovog zakona i u pogledu prava utvrđenih ovim zakonom, imaju i pripadnici Jugoslovenske vojske u otadžbini i Ravnogorskog pokreta, počev od 17. aprila 1941. do 15. maja 1945. godine.

Način utvrđivanja statusa lica iz stava 3. ovog člana uređuje Vlada Republike Srbije.

Član 3

Vojnim invalidima i korisnicima porodične invalidnine, pored lica kojima je to svojstvo priznato po važećem propisu kojim su uređena osnovna prava vojnih invalida i porodica palih boraca, ovim zakonom se smatraju i invalidi i porodice palih pripadnika Jugoslovenske vojske u otadžbini i Ravnogorskog pokreta.

Ustanovljava se "Ravnogorska spomenica 1941." na koju imaju pravo lica koja su od 17. aprila 1941. godine do 31. decembra 1941. godine stupila u odrede Ravnogorskog pokreta, odnosno Jugoslovenske vojske u otadžbini. Njeni nosioci se u pogledu prava utvrđenih ovim zakonom izjednačavaju sa nosiocima "Partizanske spomenice 1941."

Način dobijanja i izgled "Ravnogorske spomenice 1941." uređuje Vlada Republike Srbije.

Član 4

Članovima porodice u smislu ovog zakona smatraju se:

1. bračni drug,
2. deca (rođena u braku ili van braka, usvojena i pastorčad),
3. roditelji, očuh, maćeha i usvojilac.

Član 5

Prava po ovom zakonu su:

1. mesečno novčano primanje;
2. dodatak za negu;
3. naknada troškova smeštaja u ustanove socijalne zaštite;
4. porodični dodatak;
5. dodatak na decu;
6. izuzetno mesečno novčano primanje;
7. dodatak na ime razlike između ostvarenog primanja i garantovanog iznosa za nosioce "Partizanske spomenice 1941." i "Ravnogorske spomenice 1941.";
8. profesionalna rehabilitacija i novčana naknada za vreme profesionalne rehabilitacije;
9. naknada troškova putovanja;
10. naknada pogrebnih troškova;
11. pomoć u slučaju smrti.

Član 6

Sredstva za ostvarivanje prava po ovom zakonu obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije i prenose republičkom organu uprave nadležnom za poslove boračke i invalidske zaštite.

II USLOVI ZA OSTVARIVANJE PRAVA

1. Mesečno novčano primanje

Član 7

Materijalno neobezbeđeni borci NOR-a, učesnici ranijih ratova, vojni invalidi, korisnici porodične invalidnine i članovi porodice umrlih boraca NOR-a i učesnika ranijih ratova, imaju pravo na mesečno novčano primanje, ako ispunjavaju uslove u pogledu nesposobnosti za privređivanje i imovinskog cenzusa.

Materijalno neobezbeđeni u smislu stava 1. ovog člana smatraju se korisnici koji nemaju ličnih prihoda: nisu u radnom odnosu; ne obavljaju delatnost ličnim radom; ne ostvaruju naknadu ličnog dohotka za vreme privremene nezaposlenosti izuzetno mesečno novčano primanje i novčanu naknadu za vreme profesionalne rehabilitacije.

Pored uslova predviđenih u stavu 1. ovog člana, udova i deca umrlih boraca NOR-a i učesnika ranijih ratova imaju pravo na mesečno novčano primanje ako su samohrani, ili je borac NOR-a i učesnik ranijih ratova ostvarivao mesečno novčano primanje.

Članovima porodice priznaje se samo jedno mesečno novčano primanje prema redosledu iz člana 4. ovog zakona.

Korisniku pripada jedno mesečno novčano primanje i u slučaju da ima više osnova (vojni invalid i korisnik porodične invalidnine i dr.).

Samohranim u smislu odredaba ovog zakona, smatraju se korisnici koji u domaćinstvu nemaju članove uže porodice (bračni drug i deca) i roditelje sposobne za privređivanje, niti imaju članove uže porodice ili roditelje koji imaju ličnih prihoda ili prihoda od imovine.

Član 8

Nesposobnim za privređivanje u smislu odredaba ovog zakona smatraju se:

- vojni invalidi I do VI grupe;
- korisnici stariji od 60 godina (muškarci), odnosno 50 godina (žene);
- korisnici kod kojih postoji I kategorija invalidnosti u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- deca korisnici porodične invalidnine i deca umrlih boraca NOR-a i učesnika ranijih ratova do navršenih 15 godina života, odnosno ako su na školovanju, do kraja propisanog trajanja redovnog školovanja, ali najkasnije do 26 godina života;
- ostala deca korisnici porodične invalidnine i deca umrlih boraca NOR-a i učesnika ranijih ratova, koja su ometena u psihofizičkom razvoju;
- udove, odnosno udovci - korisnici lične, ili porodične invalidnine koji imaju jedno ili više dece mlađe od 15 godina života, ili starije dete koje je ometeno u psihofizičkom razvoju, ako se o deci staraju i sa njima žive u istom domaćinstvu.

Član 9

Ocena imovinskih uslova vrši se prema redovnim prihodima korisnika i članova njegovog domaćinstva iz prethodne godine, u odnosu na godinu u kojoj korisnik ostvaruje pravo na mesečno novčano primanje (odnosno prema prvom mesecu po sticanju prihoda) i važi do 31. marta naredne godine.

U redovne prihode u smislu stava 1. ovog člana ubrajaju se: prihod od poljoprivredne delatnosti; prihod iz radnog odnosa; prihod od obavljanja delatnosti ličnim radom; iznos penzije bez zaštitnog dodatka; prihod od imovine i mesečno novčano primanje i izuzetno mesečno novčano primanje članova domaćinstva.

Imovinski cenzus za korisnike čije domaćinstvo ima prihod od poljoprivredne delatnosti, predstavljaju ukupni prihodi po članu domaćinstva u iznosu od 45% prosečnog mesečnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini na teritoriji Republike Srbije (u daljem tekstu: prosečni mesečni prihod), a za korisnike čije domaćinstvo nema prihod od poljoprivredne delatnosti 60% prosečnog mesečnog prihoda.

Član 10

Prilikom utvrđivanja prihoda po članu domaćinstva uzimaju se u obzir prosečni mesečni prihodi u punom iznosu, a lični dohodak od obavljanja delatnosti ličnim radom i prihod od imovine u visini mesečne osnovice koja je služila za razrez poreza.

Bračnom drugu i deci vojnog invalida, kome je pripadao dodatak za negu i pomoć od strane drugog lica, samohranim korisnicima i korisnicima starijim od 80 godina, umanjuju se lični dohodak iz radnog odnosa i penzija za 40%.

Korisnicima penzije manje od najnižeg iznosa penzije i korisnicima starijim od 70 godina, umanjuje se iznos penzije za 20%.

Član 11

Prihodom od poljoprivredne delatnosti u smislu odredaba ovog zakona, smatra se katastarski prihod uvećan 12 puta; za korisnike starije od 70 godina i korisnike čije je telesno oštećenje organizma jednako telesnom oštećenju organizma vojnih invalida I grupe, katastarski prihod uvećan 7 puta; za bračnog druga, decu i roditelje vojnog invalida, kome je pripadao dodatak za negu i pomoć od strane drugog lica, katastarski prihod bez uvećanja; a za samohrane korisnike i korisnike starije od 80 godina katastarski prihod koji je služio za razrez poreza umanjen za 50%.

Ako je poljoprivredno zemljište dato u zakup poljoprivrednoj organizaciji, prihodom od poljoprivredne delatnosti, smatra se iznos zakupnine.

Član 12

U članove korisnikovog domaćinstva čiji se prihodi uzimaju u obzir za deobu ubrajaju se: bračni drug, deca i roditelji koji žive u domaćinstvu.

U članove korisnikovog domaćinstva na koje se dele ukupni prihodi, pored korisnika, bračnog druga, dece i roditelja, ubrajaju se i članovi uže porodice dece i roditelja, ako nemaju ličnih prihoda.

Deo prihoda po članu domaćinstva utvrđuje se tako, da se ukupan mesečni prihod korisnika i članova domaćinstva iz stava 1. ovog člana, podeli sa brojem članova domaćinstva iz stava 2. ovog člana. Deo prihoda po članu domaćinstva manji od 3% prosečnog mesečnog prihoda ne uzima se u obzir.

Član 13

Osnovicu mesečnog novčanog primanja za korisnike čije domaćinstvo nema prihod od poljoprivredne delatnosti, predstavlja 60% prosečnog mesečnog prihoda, a za korisnike starije od 80 godina 70% prosečnog mesečnog prihoda.

Osnovicu mesečnog novčanog primanja za korisnike čije domaćinstvo ima prihod od poljoprivredne delatnosti, predstavlja 45% prosečnog mesečnog prihoda, a za korisnike starije od 80 godina 50% prosečnog mesečnog prihoda.

Samohranim korisnicima i vojnim invalidima koji boluju od aktivne tuberkuloze, a čije domaćinstvo nema prihod od poljoprivredne delatnosti, pripada povećanje u visini 42% prosečnog mesečnog prihoda, a samohranim korisnicima čije domaćinstvo ima prihod od poljoprivredne delatnosti pripada povećanje u visini 21% prosečnog mesečnog prihoda.

Član 14

Visina mesečnog novčanog primanja za korisnike čije domaćinstvo nema prihoda iznosi 60% prosečnog mesečnog prihoda, a za korisnike starije od 80 godina 70% prosečnog mesečnog prihoda.

Visina mesečnog novčanog primanja za ostale korisnike predstavlja razlika između odgovarajuće osnovice mesečnog novčanog primanja i prihoda po članu domaćinstva. Dobijena razlika koja predstavlja visinu mesečnog novčanog primanja, ne može biti manja od 5% prosečnog mesečnog prihoda.

Ako dva ili više sauživaoca porodične invalidnine ispunjavaju uslove za ostvarivanje prava na mesečno novčano primanje, visina mesečnog novčanog primanja povećava se za 50% za svakog sauživaoca.

Ako sauživaoci porodične invalidnine iz opravdanih razloga ne žive u istom domaćinstvu (razvedeni roditelji, deca rođena u braku i van braka i dr.), a prihodi im ne potiču iz zajedničkih izvora, pravo na mesečno novčano primanje imaju samo oni sauživaoci koji ispunjavaju uslove za priznavanje tog prava.

Član 15

Korisniku mesečnog novčanog primanja, u slučaju znatnijeg povećanja cena osnovnih prehrambenih proizvoda - brašna, hleba, ulja, mleka, šećera i mesa, mesečno novčano primanje može se povećati u zavisnosti od porasta troškova života.

Visinu povećanja iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada Republike Srbije.

2. Dodatak za negu

Član 16

Korisnici mesečnog novčanog primanja, čije je telesno oštećenje organizma jednako telesnom oštećenju vojnih invalida I grupe kojima pripada dodatak za negu i pomoć od strane drugog lica, imaju pravo na dodatak za negu I ili II stepena, zavisno od toga da li njihovo oštećenje organizma odgovara I ili II stepenu dodatka za negu i pomoć od strane drugog lica.

Dodatak za negu I stepena iznosi 36%, a II stepena 24% prosečnog mesečnog prihoda.

Pravo na dodatak za negu pripada korisnicima ukoliko to pravo ne mogu da ostvare po drugom pravnom osnovu.

3. Naknada troškova smeštaja u ustanove socijalne zaštite

Član 17

Korisnici mesečnog novčanog primanja koji ostvaruju dodatak za negu i samohrani korisnici, koji su zbog nesposobnosti za samostalan život smešteni u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite, imaju pravo na naknadu troškova smeštaja u te ustanove.

Korisnici mesečnog novčanog primanja, koji su dodatak za negu ostvarili po drugom pravnom osnovu, imaju pravo na razliku u troškovima smeštaja između cene troškova smeštaja i ostvarenog dodatka za negu.

Prava iz st. 1. i 2. ovog člana pripadaju korisnicima, ukoliko ta prava ne mogu da ostvare po drugom pravnom osnovu.

Za vreme boravka u ustanovi socijalne zaštite, korisnici imaju pravo na mesečno novčano primanje u visini 25% od odgovarajuće osnovice mesečnog novčanog primanja, a nemaju pravo na dodatak za negu iz člana 16. ovog zakona.

4. Porodični dodatak

Član 18

Porodični dodatak ostvaruju materijalno neobezbeđeni korisnici porodične invalidnine po osnovu smrti vojnog invalida kome je pripadao dodatak za negu i pomoć od strane drugog lica, ako oni i članovi njihovog domaćinstva nemaju redovnih prihoda, koji po članu domaćinstva prelaze iznos 85% od dodatka za negu i pomoć od strane drugog lica.

Roditelji imaju pravo na porodični dodatak pod istim uslovima, ako to pravo ne koriste članovi uže porodice. Sauživaocima porodične invalidnine, pripada jedan porodični dodatak.

Član 19

Visina porodičnog dodatka utvrđuje se u iznosu koji predstavlja razliku između 85% od dodatka za negu i pomoć od strane drugog lica za stepen potrebe za negom i pomoći u koji je vojni invalid bio razvrstan i prihoda po članu domaćinstva. Dobijena razlika, koja predstavlja visinu porodičnog dodatka, ne može biti manja od 5% prosečnog mesečnog prihoda.

Član 20

Ocena imovinskih uslova i utvrđivanje redovnih prihoda po članu domaćinstva, vrši se na isti način kao za korisnike mesečnog novčanog primanja.

Član 21

Ako korisnik porodične invalidnine ispunjava uslove za sticanje prava na porodični dodatak i pravo na mesečno novčano primanje, priznaće mu se jedno od ovih prava, za koje nadležni organ utvrdi da je za korisnika povoljnije.

5. Dodatak na decu

Član 22

Vojni invalidi I do VII grupe i deca - korisnici porodične invalidnine, imaju pravo na dodatak na decu pod uslovima i u visini koji su utvrđeni propisima o dodatku na decu.

Pravo na dodatak na decu pripada korisniku, ako on ili članovi njegove uže porodice to pravo ne mogu da ostvare po drugom pravnom osnovu.

6. Izuzetno mesečno novčano primanje

Član 23

Borcima NOR-a i učesnicima ranijih ratova, može se odrediti izuzetno mesečno novčano primanje (nezavisno od imovinskih uslova), imajući u vidu stepen zasluga u narodnooslobodilačkom ratu i ranijim ratovima, njihov materijalni položaj i druge okolnosti.

Pod uslovima predviđenim u stavu 1. ovog člana izuzetno mesečno novčano primanje, može se odrediti učesnicima španskog građanskog rata, predratnog revolucionarnog pokreta, učesnicima vojnih oružanih formacija u antifašističkoj borbi u drugim zemljama, licima koja su se van zemlje naročito istakla aktivnim radom na pomaganju narodnooslobodilačkog pokreta i članovima njihovih porodica.

Pod uslovima predviđenim u stavu 1. ovog člana izuzetno mesečno novčano primanje, može se odrediti i članovima porodice umrlih boraca NOR-a i učesnika ranijih ratova i porodičnim invalidima po osnovu palog borca.

7. Dodatak na ime razlike između ostvarenog primanja i garantovanog iznosa za nosioce "Partizanske spomenice 1941."

Član 24

Nosiocu "Partizanske spomenice 1941." korisniku stalnog mesečnog novčanog primanja po Zakonu o osnovnim pravima nosilaca "Partizanske spomenice 1941." pripada razlika između ostvarenog primanja i iznosa od 85% od garantovanog iznosa za nosioce "Partizanske spomenice 1941." utvrđenog zakonom koji uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje radnika.

Članu porodice umrlog nosioca "Partizanske spomenice 1941." korisniku stalnog mesečnog novčanog primanja, pripada razlika između ostvarenog primanja i iznosa utvrđenog u stavu 1. ovog člana, i to u procentu kojim se određuje porodična penzija po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Nosiocu "Partizanske spomenice 1941." korisniku penzije kome je izuzetno priznata penzija, pripada razlika između ostvarene penzije i 85% od garantovanog iznosa za nosioce "Partizanske spomenice 1941." utvrđenog zakonom koji uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje radnika.

Članu porodice umrlog nosioca "Partizanske spomenice 1941." korisniku porodične penzije pripada razlika između ostvarene penzije i iznosa utvrđenog u stavu 3. ovog člana, i to u procentu kojim se određuje porodična penzija po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju radnika.

Nosiocima "Ravnogorske spomenice 1941." kojima je taj status utvrđen po ovom zakonu i članovima porodice umrlog nosioca "Ravnogorske spomenice 1941.", pripadaju sva prava navedena u st. 1-4. ovog člana, s tim što se razlika iz stava 1. ovog člana utvrđuje kao razlika između stalnog mesečnog primanja nosioca "Ravnogorske spomenice 1941." i iznosa od 85% od garantovanog iznosa za nosioce "Partizanske spomenice 1941." utvrđenog zakonom koji uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje radnika.

8. Profesionalna rehabilitacija i novčana naknada za vreme profesionalne rehabilitacije

Član 25

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju imaju:

1. vojni invalidi;
2. lica kojima nije priznato svojstvo vojnog invalida, ako njihov invaliditet utvrđen po odredbama saveznog propisa kojima se uređuju osnovna prava vojnih invalida i

porodica palih boraca, po osnovu oboljenja koje je neposredna posledica vršenja obavezne službe u oružanim snagama iznosi najmanje 30%.

Pravo iz stava 1. ovog člana priznaje se licu koje pravo na profesionalnu rehabilitaciju ne može da ostvari po drugom pravnom osnovu.

Član 26

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju sprovodi se na način i pod uslovima koji su predviđeni za obavljanje prekvalifikacije ili dokvalifikacije invalida rada po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Član 27

Lica koja se profesionalno rehabilituju imaju pravo na novčanu naknadu za vreme profesionalne rehabilitacije i to:

- 40% prosečnog mesečnog prihoda, kad se osposobljavaju za vršenje poslova i zadataka za koje je potreban I ili II stepen stručne spreme;
- 50% prosečnog mesečnog prihoda, kad se osposobljavaju za vršenje poslova i zadataka za koje je potreban III ili IV stepen stručne spreme;
- 60% prosečnog mesečnog prihoda, kad se osposobljavaju za vršenje poslova i zadataka za koje je potreban V ili VI stepen stručne spreme.

Korisnicima novčane naknade za vreme profesionalne rehabilitacije, pripada naknada troškova prevoza, ako stalno koriste prevozno sredstvo do mesta gde se vrši rehabilitacija.

9. Naknada troškova putovanja

Član 28

Korisnik prava po ovom zakonu, ima pravo na naknadu troškova prevoza železnicom, brodom ili autobusom kada je od strane nadležnog organa upućen ili pozvan u drugo mesto radi pregleda pred lekarskom komisijom, u vezi sa ostvarivanjem i korišćenjem prava po ovom zakonu.

Član 29

Deca nesposobna za privređivanje u smislu člana 8. ovog zakona, imaju pravo naknade troškova prevoza za pratioca kada putuju u drugo mesto radi pregleda pred lekarskom komisijom u vezi sa ostvarivanjem i korišćenjem prava po ovom zakonu.

Pravo na naknadu troškova prevoza za pratioca ima i lice koje je upućeno, ili pozvano u drugo mesto radi pregleda pred lekarskom komisijom u postupku ostvarivanja prava na dodatak za negu.

Član 30

Korisnici prava po ovom zakonu imaju pravo na naknadu troškova za ishranu i smeštaj za vreme putovanja i boravka u drugom mestu ako su od strane nadležnog organa upućeni ili pozvani u drugo mesto radi pregleda pred lekarskom komisijom u vezi sa ostvarivanjem i korišćenjem prava po ovom zakonu.

Prava iz stava 1. ovog člana, imaju i lica koja su podnela zahtev za priznavanje prava po ovom zakonu, ako im je konačnim rešenjem priznato pravo.

Član 31

Naknada troškova za ishranu i smeštaj za vreme putovanja i boravka u drugom mestu iznosi 8% prosečnog mesečnog ličnog dohotka dnevno.

Bliže uslove za ostvarivanje naknade troškova prevoza i naknade troškova za ishranu i smeštaj za vreme putovanja i boravka u drugom mestu, propisuje republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

10. Naknada pogrebnih troškova

Član 32

U slučaju smrti korisnika mesečnog novčanog primanja, lice koje izvrši sahranu ima pravo na naknadu pogrebnih troškova u visini koja je predviđena opštim aktom fonda zdravstva na čijem području je umrli korisnik imao prebivalište.

Pravo iz stava 1. ovog člana, priznaje se licu koje pravo na naknadu pogrebnih troškova, ne može da ostvari po drugom pravnom osnovu.

11. Pomoć u slučaju smrti

Član 33

Članovi porodice umrlog korisnika mesečnog novčanog primanja sa kojima je korisnik živeo u zajedničkom domaćinstvu, imaju pravo na pomoć u slučaju smrti u dvomesečnom iznosu mesečnog novčanog primanja, koje je pripadalo korisniku.

Pravo iz stava 1. ovog člana može se ostvariti ako nije ostvareno pravo na pomoć u slučaju smrti po saveznom zakonu kojim se uređuju osnovna prava vojnih invalida i porodica palih boraca.

III POČETAK, KORIŠĆENJE I PRESTANAK PRAVA

Član 34

Pravo na mesečno novčano primanje i druga prava na novčana davanja, pripadaju od prvog dana narednog meseca po podnošenju zahteva.

Porodični dodatak i dodatak na decu priznaje se i za vreme pre podnošenja zahteva, ako je zahtev podnet u roku od tri meseca od dana ispunjenja uslova.

Novčana naknada za vreme profesionalne rehabilitacije pripada najranije od dana stupanja na rehabilitaciju, a naknada troškova smeštaja u ustanove socijalne zaštite, od dana smeštaja.

Ako je zahtev za priznavanje prava na mesečno novčano primanje podnet pre donošenja rešenja o priznavanju osnovnog prava, pravo na mesečno novčano primanje pripada od prvog dana narednog meseca po donošenju rešenja o priznavanju osnovnog prava, a najkasnije od prvog dana drugog meseca po podnošenju zahteva.

Član 35

Sva prava predviđena ovim zakonom odnose se na sve pripadnike NOR-a, bez obzira da li su osuđeni pravosnažnim sudskim presudama da su učestvovali u borbama protiv partizanskih odreda narodnooslobodilačke vojske i Jugoslovenske armije.

Član 36

Ako se korisnik mesečnog novčanog primanja nalazi na izdržavanju kazne zatvora preko jednog do šest meseci pripada mu za to vreme 50% mesečnog novčanog primanja ako izdržava članove uže porodice, a ako ne izdržava članove uže porodice, ne pripada mu mesečno novčano primanje za to vreme.

Korisniku mesečnog novčanog primanja, osuđenom pravosnažnom sudskom presudom na kaznu zatvora dužu od šest meseci, ne pripada mesečno novčano primanje iz ovog zakona dok se nalazi na izdržavanju kazne.

Član 37

Prava ostvarena po ovom zakonu ne mogu se prenositi na druga lica.

Prava po ovom zakonu mogu se koristiti dok postoje uslovi za korišćenje tih prava propisani ovim zakonom.

Nastale promene u prihodima i broju članova domaćinstva utiču na pravo i visinu mesečnog novčanog primanja i porodični dodatak na sledeći način:

1. Prenos poljoprivrednog zemljišta u društvenu svojinu bez naknade - od prvog dana narednog meseca posle davanja pismene izjave o odricanju prava svojine na poljoprivrednom zemljištu.
2. Otuđenje nepokretne imovine, ili prestanak prava plodouživanja na poljoprivrednom zemljištu - po proteku godine dana od dana upisa nastale promene u katastar nepokretnosti.
3. Promene u broju članova domaćinstva - od prvog dana narednog meseca od nastanka promene.

Promene koje utiču na gubitak ili smanjenje prava djeluju od prvog dana narednog meseca posle nastanka, a promene koje utiču na povećanje prava od prvog dana narednog meseca posle podnošenja zahteva.

Korisnici prava po ovom zakonu dužni su da prijave opštinskom organu uprave nadležnom za poslove boračke i invalidske zaštite svaku promenu koja je od uticaja na pravo ili na obim prava po ovom zakonu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite pokreće postupak po službenoj dužnosti ako sazna za promene koje utiču na gubitak ili smanjenje prava korisnika, po ovom zakonu.

Član 38

Korisnik prava po ovom zakonu, kome je izvršena isplata na koju nije imao pravo, dužan je da vrati primljeni iznos:

1. ako je na osnovu netačnih podataka za koje je znao ili je morao znati da su netačni, ili je na drugi način ostvario neko primanje po ovom zakonu koje mu ne pripada ili je ostvario primanje u većem obimu nego što mu pripada;
2. ako je ostvario neko primanje zbog toga što nije prijavio nastale promene koje utiču na gubitak ili smanjenje nekog prava, a znao je ili je morao znati za te promene;
3. ako je primio novčane isplate u iznosu većem od iznosa koji je određen rešenjem nadležnog organa uprave.

Član 39

Potraživanja iz člana 39. ovog zakona zastarevaju istekom roka određenog propisima o zastarelosti potraživanja.

Rokovi počinju teći od dana kad je u upravnom postupku postalo konačno rešenje kojim je utvrđeno da isplaćeno primanje ne pripada, ili da pripada u manjem obimu, odnosno od dana kada je izvršena poslednja nepravilna isplata.

Korisnik je dužan da vrati nepravilno isplaćeno primanje u iznosu primljenom najviše za poslednje 3 godine, računajući od poslednje isplate na koju nije imao pravo. Ako to ne učini u roku koji odredi nadležni organ, povraćaj nepravilno primljenog iznosa ostvariće se tužbom kod nadležnog suda. Obaveza povraćaja nepravilno isplaćenih primanja postoji nezavisno od toga da li je rešenje poništeno ili ukinuto.

Član 40

Korisniku mesečnog novčanog primanja i porodičnog dodatka, koji se nalazi na lečenju u stacionarnoj zdravstvenoj organizaciji, ako ne izdržava članove uže porodice isplaćuje se mesečno novčano primanje i porodični dodatak za prvih 30 dana lečenja u nesmanjenom iznosu, a za lečenje preko 30 dana - 50% od ostvarenog primanja. Ako

izdržava članove uže porodice, isplata navedenih prava vrši se u nesmanjenom iznosu, bez obzira na trajanje lečenja.

Ako se jedan sauživalac mesečnog novčanog primanja nalazi na lečenju u stacionarnoj zdravstvenoj organizaciji ostalim sauživaocima isplaćuje se pripadajući deo bez povećanja primanja za sauživaoca.

Korisniku dodatka za negu ne isplaćuje se ovaj dodatak dok se nalazi na lečenju u stacionarnoj zdravstvenoj organizaciji preko 60 dana.

Član 41

Mirnodopski vojni invalid kome nije priznato pravo na ličnu invalidninu nema prava utvrđena ovim zakonom.

Član 42

Ako je vojni invalid u toku profesionalne rehabilitacije izgubio svojstvo vojnog invalida zbog smanjenja procenta vojnog invaliditeta, započeto korišćenje profesionalne rehabilitacije i pravo na novčanu naknadu produžuje se do završetka rehabilitacije, ali najviše dve godine od gubitka tog svojstva.

IV POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 43

O pravima iz ovog zakona rešava u prvom stepenu opštinski organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite (u daljem tekstu: opštinski organ uprave) osim o pravu na izuzetno mesečno novčano primanje.

Opštinski organ uprave vrši usklađivanje prava na mesečno novčano primanje i porodični dodatak po službenoj dužnosti, prema prihodima korisnika i članova njegovog domaćinstva iz prethodne godine, sa pravnim dejstvom od 1. aprila tekuće godine.

O pravu na izuzetno mesečno novčano primanje odlučuje komisija koju obrazuje Vlada Republike Srbije.

Komisija se sastoji od sedam članova, od kojih tri delegira Republički odbor Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Srbije, a četiri člana bira Narodna Skupština Republike Srbije.

Komisija iz stava 3. ovog člana, rešava na osnovu predloga opštinske komisije koju obrazuje skupština opštine. Rešenje komisije ne sadrži razloge.

Član 44

Svojstvo učesnika ranijih ratova iz člana 2. stav 2. ovog zakona utvrđuje se na osnovu pismenih dokaznih sredstava.

Član 45

U postupku ostvarivanja prava po ovom zakonu primenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 46

Rešenje opštinskog organa uprave kojim se priznaje pravo na porodični dodatak, dodatak za negu, naknadu troškova smeštaja u ustanove socijalne zaštite, dodatak na decu, dodatak na ime razlike između ostvarenog primanja i garantovanog iznosa za nosioce "Partizanske spomenice 1941." i "Ravnogorske spomenice 1941." i novčanu naknada za vreme profesionalne rehabilitacije podležu reviziji.

Ako je protiv rešenja donetog u prvom stepenu izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rešava se istim rešenjem.

Opštinski organ uprave je dužan da u roku od 15 dana od dana isteka roka za žalbu dostavi rešenje na reviziju sa svim spisima predmeta, odnosno rešenje na koje je izjavljena žalba.

Revizija i žalba odlažu izvršenje rešenja.

Revizija rešenja kojim je priznato pravo na naknadu troškova smeštaja u organizaciji socijalne zaštite ne odlaže izvršenje rešenja, ako je korisniku konačnim rešenjem utvrđeno pravo na dodatak za negu.

Član 47

U vršenju revizije drugostepeni organ može da se saglasi sa prvostepenim rešenjem, ili da izmeni, poništi ili ukine i sam reši stvar u korist ili na štetu stranke ako utvrdi da su pogrešno ocenjeni dokazi, da je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja izveden pogrešan zaključak, ili da je pogrešno primenjen propis na osnovu kog je rešena stvar.

Drugostepeni organ će u vršenju revizije da poništi rešenje i predmet vrati na ponovni postupak i odluku, ako utvrdi da su u prvostepenom postupku nepotpuno i pogrešno utvrđene činjenice ili da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od uticaja na rešenje stvari.

Opštinski organ uprave čije je rešenje u postupku revizije poništeno i vraćeno na ponovni postupak dužan je da donese novo rešenje u roku od 30 dana od dana kada je primio predmet od drugostepenog organa. Novo rešenje podleže reviziji u kojoj se ispituje samo da li je u skladu sa razlozima zbog kojih je ranije prvostepeno rešenje poništeno.

Član 48

Ako protiv rešenja opštinskog organa uprave, koje podleže reviziji nije izjavljena žalba, a revizija ne bude izvršena u roku od tri meseca od dana kad predmet primi drugostepeni organ, smatra se da je revizija izvršena i data saglasnost na rešenje.

Član 49

Protiv rešenja donetog po žalbi, protiv rešenja donetog u vršenju revizije ako je njime izmenjeno prvostepeno rešenje i protiv rešenja kojim je odlučeno po zahtevima za izuzetno mesečno novčano primanje može se voditi upravni spor.

Protiv rešenja donetog u postupku revizije, kojim je rešenje opštinskog organa uprave poništeno i vraćeno na ponovni postupak ne može se voditi upravni spor, bez obzira da li je na prvostepeno rešenje izjavljena žalba ili nije.

Član 50

Rešenje kojim se priznaje pravo na mesečno novčano primanje donosi opštinski organ uprave na osnovu podataka koje mu dostavi nadležni republički organ uprave, a na teritoriji gradova, gradski organi uprave.

Podatke iz stava 1. ovog člana vodi nadležni republički organ uprave, a na teritoriji grada Beograda, gradski organ uprave, na osnovu jedinstvene matične evidencije korisnika u skladu sa odredbama ovog zakona.

U jedinstvenoj matičnoj evidenciji korisnika vode se podaci o korisnicima prava, članovima njihovog domaćinstva, redovnim prihodima korisnika i članova njihovog domaćinstva, kao i drugi podaci koji imaju uticaja na visinu primanja.

Bliže uslove u pogledu sadržaja, obrazaca i načina vođenja matične evidencije korisnika, propisuje republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

Do početka primene stava 1. ovog člana, odredbe ovog zakona o reviziji primenjivaće se na mesečno novčano primanje.

Član 51

Nesposobnost za privređivanje, postojanje aktivne tuberkuloze i postojanje telesnog oštećenja organizma koje povlači pravo na dodatak za negu utvrđuju lekarske komisije koje su nadležne za utvrđivanje procenta vojnog invaliditeta na osnovu neposrednog pregleda, ili medicinske dokumentacije.

U postupku za upućivanje invalida na profesionalnu rehabilitaciju, nalaz i mišljenje daju komisije koje su po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju radnika nadležne za davanje mišljenja o prekvalifikaciji, ili dokvalifikaciji invalida rada.

Nalaz i mišljenje drugostepene lekarske komisije može poslužiti kao razlog za obnovu postupka, ako nije upotrebljen u postupku revizije zbog toga što je dat po proteku roka za reviziju rešenja propisanog u članu 48. ovog zakona.

Član 52

Troškove postupka za ostvarivanje prava po ovom zakonu snosi organ koji vodi postupak.

Troškove u vezi sa radom lekarskih komisija iz člana 51. ovog zakona obezbeđuje republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

U postupku ostvarivanja prava iz ovog zakona ne plaća se taksa.

V ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 53

Mesečno novčano primanje, dodatak za negu i novčana naknada za vreme profesionalne rehabilitacije usklađuju se svakog meseca sa porastom prosečnog mesečnog prihoda na teritoriji Republike Srbije u tekućoj godini u odnosu na prosečni mesečni prihod iz prethodne godine, počev od 1. januara tekuće godine.

Porodični dodatak usklađuje se svakog meseca prema procentu povećanja dodatka za negu i pomoć od strane drugog lica koji određuje savezni organ uprave, nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

Republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite, po dobijanju zvaničnih statističkih podataka, pismeno obaveštava opštinske organe uprave nadležne za poslove boračke i invalidske zaštite o procentu porasta prosečnog mesečnog prihoda u toku godine.

Konačno usklađivanje mesečnog novčanog primanja iz stava 1. ovog člana vrši se početkom naredne godine u skladu sa porastom prosečnog mesečnog prihoda na teritoriji Republike Srbije u prethodnoj godini.

Razlika između primanja iz stava 1. ovog člana isplaćenih u prethodnoj godini i iznosa tih primanja utvrđenih u stavu 4. ovog člana isplaćuje se za celu prethodnu godinu.

Republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite donosi propis o konačnom usklađivanju primanja iz stava 1. ovog člana.

Član 54

Mesečno novčano primanje, porodični dodatak, dodatak za negu, dodatak na decu, novčana naknada za vreme profesionalne rehabilitacije i izuzetno mesečno novčano primanje određuju se u mesečnim iznosima i dospevaju prvog dana u mesecu, a isplaćuju se unapred.

Član 55

Mesečno novčano primanje i porodični dodatak mogu biti predmet izvršenja i obezbeđenja:

1. do polovine za zakonsko izdržavanje;
2. do trećine - za potraživanja društvene zajednice i preduzeća.

Dospeli, a neisplaćeni iznosi novčanih primanja mogu se nasleđivati.

Član 56

Opštinski organ uprave vodi evidenciju o iznosu prenetih sredstava iz republičkog budžeta za boračko-invalidsku zaštitu, o korisnicima prava po ovom zakonu, o izvršenim isplatama i nepravilno isplaćenim iznosima i o tome sastavlja izveštaj.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana, opštinski organ uprave dostavlja republičkom organu uprave nadležnom za poslove boračke i invalidske zaštite najkasnije do 20. februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite donosi bliže propise o vođenju evidencije i načinu isplaćivanja novčanih primanja koja se ostvaruju po ovom zakonu.

Član 57

Republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite vrši kontrolu trošenja sredstava namenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu.

VI PRAVA KORISNIKA ZA VREME RATNOG STANJA

Član 58

Korisnicima prava po ovom zakonu za vreme ratnog stanja obezbeđuju se sledeća prava:

1. mesečno novčano primanje,
2. dodatak za negu,
3. porodični dodatak,
4. dodatak na decu,
5. naknada troškova smeštaja u preduzeću,
6. naknada pogrebnih troškova.

Član 59

Za vreme ratnog stanja ne vrši se revizija rešenja donetih po odredbama ovog zakona.

Žalba izjavljena na rešenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 60

Isplata novčanih primanja iz člana 58. ovog zakona vrši se po propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ako se korisnik preseli na teritoriju druge opštine, a isplatni organ njegovog ranijeg prebivališta nije u mogućnosti da dostavi potrebne novčane podatke i ostale spise, isplatni organ nadležan po mestu prebivališta korisnika privremeno će vršiti isplatu na osnovu dokumenata iz kojih se sa sigurnošću može utvrditi da je korisnik određenih primanja.

Član 61

Novčana sredstva za ostvarivanje prava predviđenih ovim zakonom za vreme ratnog stanja obezbeđuju se po propisima kojim je uređeno finansiranje Republike za vreme ratnog stanja.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62

Opštinski organ uprave izvršice po službenoj dužnosti usklađivanje prava dosadašnjih korisnika invalidskog dodatka, porodičnog dodatka i mesečnog novčanog primanja; određivanje visine dodatka za negu, novčane naknade za vreme profesionalne rehabilitacije i visine primanja za korisnike smeštene u ustanove socijalne zaštite i odlučiti o drugim pravima dosadašnjih korisnika, prema odredbama ovog zakona do 30. juna 1990. godine.

Korisnici prava na mesečna primanja iz stava 1. ovog člana, koji posle izvršenog usklađivanja u smislu ovog zakona, dođu u nepovoljniji položaj, koristiće prava po dosadašnjim propisima, do 30. juna 1990. godine.

Član 63

Učesnici ranijih ratova i članovi porodica umrlog učesnika ranijih ratova koji ne žive na teritoriji Republike Srbije, a koji su ostvarili prava po Zakonu o materijalnom obezbeđenju i zdravstvenoj zaštiti učesnika narodnooslobodilačkog i ranijih ratova, ostvarivaće ta prava i posle stupanja na snagu ovog zakona u skladu sa propisanim uslovima.

Član 64

Republički organ uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite doneće propise iz čl. 6, 31, 50. i 56. ovog zakona najkasnije do 31. marta 1990. godine.

Član 64a

Sredstva za materijalnu primenu ovog zakona obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Član 65

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe: Zakon o materijalnom obezbeđenju i zdravstvenoj zaštiti učesnika narodnooslobodilačkog i ranijih ratova ("Službeni glasnik SRS", br. 16/79 i 64/82) i Zakon o invalidskom dodatku i drugim pravima vojnih invalida ("Službeni glasnik SRS", br. 14/79, 7/82, 64/82, 42/83, 10/84, 46/84, 26/85, 35/86 i 28/87).

Član 66

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Socijalističke Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 1990. godine, osim odredbe člana 50. stav 1. ovog zakona, koja će se primenjivati od 1. januara 1991. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i članova njihovih porodica

("Sl. glasnik RS", br. 137/2004)

Član 24

Rokovi za ostvarivanje prava pripadnika Ravnogorskog pokreta, odnosno Jugoslovenske vojske u otadžbini i članova njihovih porodica, počinju teći od dana početka primene ovog zakona.

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".